

ГРОБНИЦА-ПАМЕТНИКЪ „АЛЕКСАНДЪРЪ БАТЕМБЕРГЪ“ *)

Намира се на бул. „Фердинандъ“, срещу Зоологическата градина. Издигната е съ държавни сръдства. Презъ м. юний 1894 г. правителството на Д-ръ К. Стоиловъ натоварило архитектъ Нисенсонъ Майеръ (швейцарецъ) да изготви проектъ за гробница, въ която да бждатъ поставени за вѣчни времена останките на князь Батемберга. Когато проектътъ билъ готовъ, правителството, по едни или други съображения, го изоставило и презъ м. августъ с. г. обявило конкурсъ за новъ проектъ, като същевременно предвидѣло за направата на гробницата-паметникъ една сума отъ 40,000 лева златни.

На конкурса се явили петъ конкуренти съ проекти носящи девизитъ: „А“, „La couronne au mérite“, „Византия“, „Сливница“ и „Три звезди“. Проектитъ били изложени за публиката въ Министерството на външнитъ работи и разгледани отъ жури въ съставъ: двама архитекти, единъ съдия, единъ литераторъ и единъ воененъ. Отъ проектитъ билъ одобренъ за премиране само единъ — на архитектъ Паулъ Брангъ¹⁾ (австриецъ), но понеже сръдствата, които трѣбвало да се похарчатъ за неговото изпълнение далечъ надвишавали предвидената за целта сума, не билъ премиранъ, а конкурсътъ билъ обявенъ за нестаналъ. Въ последния, между другитъ състезатели, взель участие и архитектъ Майеръ. Макаръ и неодобренъ, неговиятъ проектъ, който билъ въ старогръцки стилъ, се харесалъ на журито.

Следъ неуспѣшния конкурсъ правителството позабавило малко работата. Презъ 1895 год., безъ да се произвежда новъ конкурсъ, то взело решение да бжде изпъл-

ненъ проекта на Майера²⁾, обаче съ условие, щото последниятъ да го преработи съобразно исканията и указанията на журито. Проектътъ билъ преработенъ и презъ м. августъ с. г. направата на гробницата-паметникъ била отдадена чрезъ публиченъ търгъ на предприемачитъ братя Иванови за 60,000 лв. златни и презъ 1897 г. окончателно привършена.

Гробницата е построена на мѣстото на стара турска болница върху една площъ отъ 80 м² и е висока 11 метра. Отвжтре стенитъ ѝ сж декорирани отъ проф. Хара-

*) Първи български князь следъ Освобождението. Роденъ е въ градъ Верона (Италия) на 5 априлъ 1857 г. Синъ на принцъ Александъръ Хесенски, нѣмецъ, който билъ кавалерийски генералъ, и братъ на руската императрица Мария Алек-

¹⁾ Сщиятъ архитектъ е взель участие и въ конкурса за планове на Първокласната софийска окръжна болница презъ 1881 г. и получилъ първата премия отъ 2,000 франка златни.

²⁾ По това време Майеръ е билъ архитектъ при Столичната община.